

Editor'den...

Kültür ve İletişim'in on ikinci sayısı alışılanın dışında bir yapı ile karşımıza geliyor. Daha önce bu sayfalarda bazı özel durumlarda hakem sürecinden geçmeyen yazıların dergimizde yer alabildiğinden söz etmiştik. Bu sayının açılış yazısı bir mülakat. Kaliforniya Üniversitesi Berkeley kampüsünde altı ay geçiren arkadaşımız Beybin Kejanlıoğlu, beraber çalıştığı Martin Jay ile ağırlıklı olarak Martin Jay'in "hiç eskimeyen" etki alanı üzerine bir mülakat gerçekleştirdi. Bu mülakatı Jay'in düzeltmeleri ile olduğu gibi İngilizce olarak dikkatlerinize sunuyoruz. Martin Jay, yazışmalarımızda mülakatın başarısını önemli ölçüde "Beybin'in akıllı sorularına" bağlıyor; Jay'in bu yargısına kesinlikle katıldığımı belirtiyor ve hem kendisine hem de Beybin'e eskimeyen konulardaki bu taze mülakat için teşekkür ediyorum. Martin Jay Türk okurlar tarafından özellikle *Diyalektik İmgelem* ve *Adorno* alışmalarıyla tanınıyor. Ancak ilgi alanı kültür, kültür eleştirisi, görsellik söylemi olanlar, Jay'in sadece Frankfurt Okulu ya da Marxist sosyoloji alanları ile ilgili bir akademisyen olmadığını gayet iyi bilirler. Belki bir hatırlatma olur düşüncesiyle Jay mülakatı ile birlikte kısa bir Jay kaynakçası yayınıyoruz.

Halil Nalaoğlu
Editör

Derginin bu sayısında yer alan ikinci yazı yukarıda andığım alanlarla ilgili olanların (ve ihtimal, olmayanların) yine yakından tanıyacakları bir figür: Richard Wolin. Wolin, kültür eleştirisi alanında sıkça başvurulan *The Terms of Cultural Criticism*'in ve "Hiedegger tartışması"na önemli bir katkı sayılan *The Politics of Being*'in yazarı; bu

başlıkta (*The Heidegger Controversy: A Critical Reader*) bir de derleme çalışması var. *Kültür ve İletişim*'in bu sayısında yer alan çalışması, Wolin'in 11-12 Nisan 2003 tarihleri arasında Kaliforniya Üniversitesi Berkeley kampüsünde yapılan *The Legacy of Leo Lowenthal* konferansında sunduğu tebliğin tam metni. Bu değerli yazı için yazarın yanı sıra, yine Beybin Kejanlıoğlu'na teşekkür etmek gerekiyor. Bu yazının dikkatli bir okuması yalnızca genç Wolin'in düşünce dünyasının Lowenthal tarafından nasıl etkilendiğini ortaya koymakla kalmayacak, aynı zamanda günümüzde kültür eleştirisi ve kültürel çalışmalar alanlarında çok tartışılan bir dizi kavramın ve yönelişin güçlü bir eleştirisini de sunacaktır.

Elinizdeki sayıda yer alan diğer yazılar, kişisel kanaat belirtme özgürlüğümü istismar etme riskini alarak belirtmeliyim ki, Türkiye'de eksikliği çok hissedilen bir nitelik taşıyor: *Kuramsal cesaret*. "Kuramsal cesaret" kendisini iki şekilde gösterebilir: Bunlardan ilki, kuramı (kavramları) olgu düzeyinde temellendirmekle yetinmeyip, kavramlar arasındaki yapısal ilişkileri sorgulayan çalışmalarda gözlemlenebilir. Bir başka kuramsal cesaret tipi, genel anlamda "zor metinler" olarak bilinen metinlerin senteziyle ortaya çıkıyor. Yeğenoğlu'nun "Öteki Mekanda Olmak: Post-Kolonyal Dünyada Göçmenlik ve Turizm" başlıklı makalesi birinci kategoriye yerleştirebileceğimiz bir çalışma. Makalede, içinde bulunduğumuz dünyayı tarihsel anlamda (örn., kolonyalizm) bölen bazı varoluş biçimlerini anlamaya çalışırken, yüzeysel bir bakışla ilişkilendirmeyeceğimiz turizm ve mültecilik gibi bazı olguların nasıl aynı ideolojik-kuramsal çerçevede ele alınabileceğini titiz ve detaylı bir argüman boyunca görebiliyoruz. Bu çerçevede ele almak istediğim ikinci yazı Melike Türkan Bağlı ve Şebnem Timur imzalı ve benzer bir cesareti çok farklı bir alanda sergiliyor.

Bağlı ve Timur'un yazısı, eminim, dergiyi eline alan herkesin dikkatini çekecek bir başlığa sahip: "Hiçbir Şey Yapmamanın Göstergeleri: 'Loitering' ve Çekirdek Çıtlama." Bir şey(ler) yapmak, yapıyor olmak, hiç kuşkusuz, modern kapitalist ahlakın tersi düşünülemezcek önemde dayatmaları. Bir iş sahibi olmak, çalışma masanızı dü-

zenlemek, "proje vermek/yapmak," üretmek, yapacak hiçbir şeyiniz yoksa bir "hobi" sahibi olmak, gündelik varoluşumuzu belirleyen etkinliklerden sadece hemen akla geliveren örnekleri. Oysa, işsizlik ve buna bağlı yoksulluk, çaresizlik, geleneksel aidiyetlerin kaybı, eğitimsizlik vb. aynı toplumsal düzenin istisnai sayılamayacak semptomları. Bu semptomların bir başka boyutu ise on dokuzuncu yüzyıl *flaneur*'ünden alabildiğine farklı bir hiçbir şey yap(a)mama hali olabilir. Bağlı ve Timur, bu halin Batılı ve Batılı-olmayan kültürlerde toplumsal düzeni meşrulaştıran gündelik söylemlere nasıl eklemendiğini araştırıyorlar. Göstergebilim alanı ile ilgilenenlerin özellikle "hiçbir şey'in göstergesi ne olabilir?" gibi paradoksal soru-kavramlar üzerinde önemle duracaklarını düşünüyorum.

Dergimizin son makalesi, henüz doktora çalışmalarını yürüten genç bir akademisyenin, Derya Erdem'in "Modern Ahlakın Krizi ve Sonrası" başlıklı çalışması. Modern kapitalist dünya bize sürekli bir şeylerle uğraşma önerisini yaparken öznenin karşısına soyut bir "iş" ideali yerleştiriyor. Oysa yaygın ideolojinin söylediği gibi yalnızca "kendinden sorumlu" olması beklenen öznenin bu dünya içindeki edimleri kaçınılmaz olarak karşısına kendisi gibi ve/veya kendisi gibi olmayan başkalarını da çıkartıyor: Temel sorun, Erdem'in de belirttiği gibi, "yaşıyor olmak ve ötekiyle karşılaşmaktır." Sanırım yazının merkezi düşüncesi olarak saptayabileceğimiz (modern) ahlakın müphem doğası, bu sorun karşısında tartışmasız ve net çözümleri unutmamız gerektiğini bize bir kez daha hatırlatıyor. Erdem'in çalışmasını yukarıda andığım ikinci türden bir kuramsal cesaret örneği olarak dikkatlerinize sunmak istiyorum.